

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2009. október 19.

**KÖZGAZDASÁGI
ALAPISMERETEK
(ÜZLETI GAZDASÁGTAN)**

**KÖZÉPSZINTŰ ÍRÁSBELI
ÉRETTSÉGI VIZSGA**

**JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI
ÚTMUTATÓ**

**OKTATÁSI ÉS KULTURÁLIS
MINISZTERIUM**

Fontos tudnivalók

Az írásbeli vizsgafeladatok pontszámainak összege csak egész szám lehet. Ha az írásbeli vizsgarész pontszáma nem egész szám, akkor a matematikai kerekítés szabályai szerint kell eljárni (az öttizedre vagy az a felett végződő pontszámokat felfelé, az öttized alatti pedig lefelé kerekítjük).

Választást, rövid választ igénylő feladatok

1. feladat

4 pont

2009. január 31.	2009. február 15.	2009. május 20.	2014. december 31.
IGAZOLÁS	EGYVÁLLBEVALL.	MAGÁNSZEMÉLY	BIZ. MEGŐRZ

4 x 1 = 4 pont

Párosítsa össze a határidőkkel az alábbi tevékenység(ek)et, a leírás után megjelölt kódok megfelelő cellába történő beírásával!

- Alapesetben magánszemély adóbevallásának benyújtása – MAGÁNSZEMÉLY
- Szja bevallás kitöltéséhez szükséges kifizetői igazolások kiadása – IGAZOLÁS
- Adóbevallás és bizonylatok megőrzésének határideje – BIZ. MEGŐRZ.
- Egyéni vállalkozó adóbevallása és adófizetése – EGYVÁLL BEVALL.

2. feladat

2 pont

A következő leírások egy-egy központi adónemről szólnak.

Nevezze meg a bemutatott adónemeket!

Bemutató: Az adó mértéke az adó alapjának 20 százaléka, néhány esetben 5 százalék. Ha az összeg fizetendő adót is tartalmaz, akkor az adó megállapításához 16,67 százalékot, valamint a 4,76 százalékot kell alkalmazni.

Adónem: általános forgalmi adó

1 pont

Bemutató: Az adóalap a számviteli törvény szerinti adózás előtti eredmény a törvényben előírt módosító tételek összevonásával.

Adónem: társasági (nyereség) adó

1 pont

3. feladat

4 pont

Húzza alá a következő megfogalmazások közül a Mérleg Forgóeszköz Értékpapírok eszköz csoportra igaz megállapításokat!

(A megállapítás teljes egésze legyen igaz! Helytelen aláhúzás mínusz 1 pont, legfeljebb a kapott pontok számáig.)

Részvények, részesedések, kamatozó értékpapírok

Egy éven belül a kötvények lekötési ideje lejár

Részvények, részesedések, kamatozó értékpapírok, adott kölcsön, lekötött bankbetétek

Részvények, részesedések, kamatozó értékpapírok, adott kölcsön, bankbetétek

A vállalkozás célja tartós jövedelemszerzés, irányítás, befolyásolás

A következő évben eladásra szánt részvények

A vállalkozás célja árfolyamnyereség realizálása

4 x 1 = 4 pont

4. feladat**3 pont****Döntse el, melyik válasz igaz! Húzza alá a helyesnek ítélt válaszokat!**

A jelölést javítani nem lehet, csak akkor jelöljön, amikor véglegesen kiválasztotta a megjelölni szándékozott betűjelet!

1. Milyen számlák egyenlege jelenik meg a Mérlegben?
 - a) Eredmény, forrás.
 - b) Eszköz, forrás, eredmény.
 - c) Eszköz, eredmény.
 - d) Eszköz, forrás.

2. Melyik tételkijelölés helyes az Eszköz számlák zárása könyvelési eseményhez?
 - a) T 493. Eredmény elszámolása számla - K 1., 2., 3.
 - b) T 1., 2., 3. - K 492. Zárómérleg számla
 - c) T 1., 2., 3. - K 493. Eredmény elszámolása számla
 - d) T 492. Zárómérleg számla - K 1., 2., 3.

3. Milyen számlaosztály számláinak adataiból állítható össze az összköltség eredménykimutatás?
 - a) 5.; 8.; 9.
 - b) 4.; 8.; 9.
 - c) 5.; 6.; 9.
 - d) 2.; 4.; 9.

3 x 1 = 3 pont

5. feladat**8 pont**

A vállalkozás tárgyév május 1-jén 12 000 000 Ft + 20% általános forgalmi adó vételárban egy gépet vásárolt és még ezen a napon üzembe is helyezte. Az eszközre tervezett maradványérték 2 000 000 Ft. A gépet egy 6 000 000 Ft értékben ugyanezen a napon használatba vett üzemépületben helyezték el.

A gép terv szerinti értékcsökkenését az üzemórák arányában számolják el. A tervezett teljesítmény 25 000 üzemóra, ebből az első évben 2800; a következő évben 3500 üzemóra teljesítmény történt. Az üzemépület leírása időarányosan havonta történik, tervezett használati idő 20 év.

A következő mellékszámításokból válassza ki azt az egyet, amelyik a kérdésre adott helyes végeredményt mutatja! A kiválasztott számítás betűjelét írja a kipontozott vonalra!

Költségként elszámolt terv szerinti értékcsökkenés az aktiválás évében:

Gépekre:**B**..... betűvel jelölt számítás

Üzemépületre: ...**H**..... betűvel jelölt számítás

Költségként elszámolt terv szerinti értékcsökkenés az aktiválást követő évben:

Gépekre: ...**E**..... betűvel jelölt számítás

Üzemépületre: ...**A**..... betűvel jelölt számítás

4 x 2 = 8 pont

Mellékszámítások:

A $6\,000\,000 \times 0,05 = 300\,000$ Ft vagy $6\,000\,000 / 20 = 300\,000$ Ft

B $2800 \text{ üzemóra} \times 400 \text{ Ft/üzemóra} = 1\,120\,000$ Ft

C $12\,000\,000 - 2\,000\,000 = 10\,000\,000$ Ft

D $10\,000\,000 \text{ Ft} / 25\,000 \text{ üzemóra} = 400 \text{ Ft/üzemóra}$

E $3\,500 \text{ üzemóra} \times 400 \text{ Ft/üzemóra} = 1\,400\,000$ Ft

F $300\,000 \text{ Ft} / 12 = 25\,000 \text{ Ft/hó}$

G $1/20 = 0,05$, azaz 5%

H $25\,000 \times 8 = 200\,000$ Ft

6. feladat

5 pont

a) Soroljon fel legalább 6 kérdőív szerkesztési szabályt!

- A kérdések legyenek egyszerűek és könnyen értelmezhetőek.
- A kérdések száma ne legyen sok.
- A kérdések típusa legyen többféle.
- A kérdések megfogalmazása ne legyen unalmas.
- Könnyen feldolgozhatóak legyenek a kérdések.
- Legyenek a kérdések között ellenőrző kérdések is.

6 x 0,5 = 3 pont

(Más szakmailag helyes megfogalmazás is elfogadható!)

b) Írjon legalább 4 olyan érvet, amelyek a marketing kommunikációban az írásbeli megkérdezés választása mellett szólnak!

- gyors
- olcsó
- szépen kivitelezhető
- van idő a válaszadás átgondolására és a kitöltésre
- kérdezőbiztos nem befolyásolja a választ
- földrajzi távolságokat áthidal

4 x 0,5 = 2 pont

(Más szakmailag helyes megfogalmazás is elfogadható!)

7. feladat**7 pont**

a) Húzza alá azokat az elemeket a felsorolásból, amelyek NEM részei egy tárgyi eszköz bekerülési értékének! (Helytelen aláhúzás mínusz 1 pont, legfeljebb a kapott pontok számáig.)

Vételár, alapozás költsége, bankgarancia, biztosítási díj aktiválás előtt, karbantartási költségek, tartalék alkatrészek, le nem vonható forgalmi adó, levonható forgalmi adó, betanítási költségek.

1 + 1 = 2 pont

b) Jellemezze a beruházást a következő szempontok szerint!

Saját hatáskörben döntöttünk egy gép vásárlásáról. A késztermék gyártásban üzemelő gépet a gyártótól vásároltuk, és az üzembe helyezést is az eladó vállalkozás szakemberei végezték el, így biztosított a garanciális javítások elvégzése. A kapott számla szerinti értéket részben saját pénzeszközből, részben pedig hitelből fedeztük. Tervezett használati idő 10 év, maradványérték nélkül, minden évben azonos költséghányaddal.

Kivitelező szerint:	idegen kivitelezés
Finanszírozás szerint:	vegyes pénzügyi forrásból; saját és idegen forrás; saját forrás és hitel (bármelyik megnevezés esetén is jár a pont)
Döntési jogkör szerint:	vállalati hatáskörben hozott döntés
Jellege szerint:	termelési célt szolgáló; műszaki beruházás (az egyik megnevezés esetén is jár a pont)
Értékcsökkenési leírás terve:	maradványérték nélküli, lineáris, leírási kulcs 10% (csak a teljes megnevezés esetén jár a pont)

5 x 1 = 5 pont

8. feladat**7 pont**

Egészítse ki az egy gazdasági eseményhez kapcsolódó bizonylatok sorát a hiányzó bizonylat nevével, és nevezze meg a gazdasági eseményt is! A hiányzó bizonylat szerepét a kipontozott vonal alatt zárójelben jelezzük.

- a) Bizonylatsor:
 Szállítólevél - **raktári készletbevételezési jegy** – szállítói számla
 (vásárolt készlet belső bizonylat)
Gazdasági esemény: **anyag- vagy áruvásárlás**
 (az egyik megnevezés esetén is jár a pont)

- b) Bizonylatsor:
 Szállítói számla – üzembe hely. jegyz.könyv - **egyedi tárgyi eszk. nyilvántartó lap**
 (eszköz belső nyilvántartása)
Gazdasági esemény: **tárgyi eszköz beruházás aktiválással**

c) Bizonylatsor:

- Jelenléti ív - ..**munkautalványok**..- Tíznapos összesítők – Levonási jegyzék -
 (teljesítménybéres alpbizonylat)
 - Bérfelosztó ív - ... **bérfizetési jegyzék** ...
 (nettó kifizetendő összeg)

Gazdasági esemény: **bérelszámolás / bérszámfejtés**

(az egyik megnevezés esetén is jár a pont)

7 x 1 = 7 pont

9. feladat**4 pont**

Kapcsolja össze a munkabér részeket a hozzá tartozó példával! Írja a megfelelő betűjelet a számok alatti négyzetbe!

1. Alapbér	A) Különleges munkakörülmény miatt kapott
2. Kiegészítő fizetés	B) Időbér
3. Pótlék	C) Előre kifizetett feladat megvalósításáért kapott
4. Prémium	D) Fizetett ünnepre kapott összegek

1	2	3	4
B	D	A	C

4 x 1 = 4 pont

10. feladat**6 pont**

Vállalkozásunknál az átlagbér 2 évvel ezelőtt 78 500 Ft/fő volt. Tavaly már 98 500 Ft/fő, az idei átlagbér pedig a 15 fő férfi foglalkoztatottra 110 500 Ft/fő és a 24 fő női foglalkoztatottra 98 600 Ft/fő és így együttesen 103 177 Ft/fő volt.

Jelöljön ki a fenti szám adatok felhasználásával a következő statisztikai mutatószámok kiszámítására egy-egy példát!

- a) Bázis viszonyyszám: **103177 / 78500**
- b) Láncc viszonyyszám: **103177 / 98500, vagy 98 500 / 78500**
 (az egyik kijelölés esetén is jár a pont)
- c) Megoszlási viszonyyszám: **15 / 39 vagy 24/39**
 (az egyik kijelölés esetén is jár a pont)

3 x 2 = 6 pont

Számítást, bizonylatkitöltést, könyvviteli tételeszerkesztést igénylő feladatok**1. feladat****10 pont**

Vállalkozásunk a Szépünnep Kft. 2008. novemberében megvalósult két ügylete egy beszerzés és egy értékesítés volt.

Vállalkozásunk adatai:

Szépünnep Kft. Adószám: 61432456-2-41 Számlasszám: 11703458-01234321	Budapest Ózgyida utca 7.
---	--------------------------

A partnerek a folyószámla nyilvántartásokban a következők szerint szerepelnek:

Folyószámla nyilvántartás 1.

Kereslet Kereskedelmi NyRt.
Adószám: 51432155-2-41
Számlasszám: 11603355-02234341

Dabas Közraktár sétány 44.

Folyószámla nyilvántartás 2.

Rendezvényszervező Kft.
Adószám: 61756389-2-41
Számlasszám: 11707138-04567899

Üröm Hegyhát dűlő 1/a

Az időszak vásárlása november 3-án történt a Kereslet Kereskedelmi vállalkozástól, 10 000 db tejsokoládé mikulás figura, egységár 130 Ft/db + 20% áfa. Ebből 6 000 db-ot értékesítettek november 18-án a Rendezvényszervező ürömi vállalkozás számára, eladási ár 170 Ft/db + 20% áfa. Mindkét ügyletben a számlakiállítás napja az értékesítési nap, a fizetési határidő 10 naptári nap és a fizetést banki megbízással a vevő kezdeményezi.

Készítse el a közölt adatok alapján

- a beszerzés ellenértékének megfizetését kezdeményező banki megbízás adatainak kijelölését és
- a vállalkozásunk által kiállított számlát!

A bankszámla műveletre vonatkozó megbízás adatai:

A bizonylat neve:..... Átutalási megbízás	1 pont
Átutaló neve és székhelye: Szépügnepek Kft. Budapest ... bankszámla száma: ...11703458-01234321	1 pont
Jogosult neve és székhelye:..... Kereslet Kereskedelmi NyRt. Dabas bankszámla száma: ...11603355-02234341	1 pont
Összeg:..... 1 560 000 Ft	1 pont
Értéknep: 2008. november 13.	1 pont

Számla		0345	
Vevő: Rendezvényszervező Kft	Eladó: Szépügnepek Kft		
Üröm Hegyhát dűlő 1/a	Budapest Özgida utca 7.		
.....		1 pont
Termék: Tejsokoládé mikulás figura			
mennyiség: 6 000 db	egységár: 170 Ft/db	érték 1 020 000 Ft	1 pont
	20% áfa	204 000 Ft	
	végösszeg:	1 224 000 Ft	1 pont
Fizetési határidő: 2008. november 28.			1 pont
Kelt: ... 2008. november 18.			1 pont

2. feladat**13 pont****Egy vállalkozás üzemenkénti adatai valamely évben (egy termékre vonatkozóan)**

Üzemek	Termelés (kg)	Létszám (fő)	1 főre jutó termelés (...kg/fő...)
I. üzem	110 000	25 000	4,4
II. üzem	111 720	26 600	4,2
III. üzem	110 290	26 900	4,1
IV. üzem	105 780	25 800	4,1

a) Pótolja a táblázat hiányzó adatait! A mellékszámításokat jelölje ki!

$$110000 / 4,4 = 25\ 000 \text{ fő}$$

$$26600 \times 4,2 = 111\ 720 \text{ kg}$$

$$110290 / 26900 = 4,1 \text{ kg/fő}$$

$$105780 / 25800 = 4,1 \text{ kg/fő}$$

$$4 \times 1 + 1(\text{me.egys}) = 5 \text{ pont}$$

b) Számítsa ki a vállalkozás 1 főre jutó termelését súlyozott számtani átlag formában!

$$25\ 000 \times 4,4 + 26600 \times 4,2 + 26900 \times 4,1 + 25800 \times 4,1) / 104300 =$$

$$= (110000 + 111720 + 110290 + 105780) / 104300 =$$

$$= 437790 / 104300 = 4,197 \sim 4,2 \text{ kg/fő}$$

Szorzatok felírása 4 x 0,5 pont; nevező 1 pont; számítás 2 pont összesen 5 pont

c) Számítsa ki a vállalkozásnál a 100 kg termelésen dolgozók átlagos létszámát intenzitási viszonyszám formában!

Létszám összesen / Összes termelés

$$V_i = 104\ 300 \text{ fő} / 4377,90 \text{ 100 kg} = 23,8 \text{ fő} / 100 \text{ kg}$$

$$2 + 1(\text{me.egys}) = 3 \text{ pont}$$

3. feladat**12 pont**

A vállalkozás alaptevékenységének eredményét összköltség eljárással határozza meg!

A rendelkezésre álló információk a következők:

Értékesítés adatai: 3 800 db, eladási ár 20%-os áfával	24 000 Ft/db
Pénzügyi ráfordítások	9 200 000 Ft
Összes költség	56 000 000 Ft
Pénzügyi bevételek	13 700 000 Ft
Értékesítés közvetlen ráfordításai	53 100 000 Ft
Egyéb bevételek	9 500 000 Ft
Rendkívüli bevételek	2 200 000 Ft
Értékesítés közvetett ráfordításai	6 800 000 Ft
Rendkívüli ráfordítások	1 950 000 Ft
Egyéb ráfordítások	11 500 000 Ft

Saját termelésű készletek adatai:

Megnevezés	Nyitó állomány	Záró állomány
Késztermékek	3 100 000	1 950 000
Félkész termékek	4 600 000	3 200 000
Befejezetlen termelés	3 000 000	1 650 000

Társasági adó 16%

Számítsa ki a vállalkozás szokásos vállalkozói eredményét az összköltség eljárással!

$$\text{STKÁV: } (1950 \text{ E} - 3100 \text{ E}) + (3200 \text{ E} - 4600 \text{ E}) + (1650 \text{ E} - 3000 \text{ E}) = - 3\,900 \text{ E Ft}$$

3 x 1 pont = 3 pont

	Ezer Ft	
Értékesítés nettó árbevétele	76 000	1 pont
Aktivált saját teljesítmények	- 3 900	1 pont
Egyéb bevételek	9 500	0,5 pont
Összes időszaki ráfordítások	- 56 000	0,5 pont
<u>Egyéb ráfordítások</u>	<u>- 11 500</u>	0,5 pont
Üzemi (üzleti) eredmény	14 100	2 pont
Pénzügyi műveletek bevételei	13 700	0,5 pont
<u>Pénzügyi műveletek ráfordításai</u>	<u>9 200</u>	0,5 pont
Pénzügyi műveletek eredménye	4 500	1,5 pont
Szokásos vállalkozói eredmény	18 600	1 pont

4. feladat**15 pont**

Egy vállalkozás 2008. október elejei adatok ismertek:

Mérleg, 2008. október 1.**(E Ft)**

Eszközök		Források	
AII. Tárgyi eszközök	4 300	D I. Jegyzett tőke	8 150
B I. Készletek	1 800	-----	---
Anyagok	1 000	-----	---
Késztermékek	800	-----	---
B IV. Pénzeszközök	2 050	-----	---
Pénztár	50	-----	---
Elszámolási betét	2 000	-----	---
Összesen	8 150	Összesen	8 150

Gazdasági események 4. negyedévben:

1. Anyagfelhasználás 800 000 Ft.
2. Bérköltség elszámolása 1 000 000 Ft.
3. Bérjárulék (csak TB) elszámolása 300 000 Ft.
4. Értécsökkenési leírás 500 000 Ft.
5. Elkészült termékek értéke önköltségen 2 600 000 Ft, raktári készletrevétel.
6. Értékesítés: a termékek önköltsége 2 000 000 Ft, eladási ár 2 400 000 Ft + 20% áfa.
7. Költség számlák egyenlegének átvezetése az eredmény terhére.
8. Eredmény megállapítás – adó és osztalékfizetés nincs.
9. Eszköz és forrás számlák zárása.

Eredmény megállapítása 2008. december 31. (EFt)

Bevételek	2 400 000
Ráfordítások	2 600 000
<u>STKÁV</u>	<u>+ 600 000</u>
	400 000 nyereség

Mérleg, 2008. december 31.

(E Ft)

Eszközök		Források	
A. II. Tárgyi eszközök	3 800	D.I. Jegyzett tőke	8 150
B.I. Készletek	1 600	D.VII.Mérleg sz. eredmény	400
B.II. Követelések	2 880	F III. Rövid kötelezettségek	1 780
B.IV. Pénzeszközök	2 050	-----	-----
Összesen	10 330	Összesen	10 330

Az október elején meglévő vagyon értékek a számlavázakon egyenlegként kerültek rögzítésre.

Egészítse ki a közölt 1 – 6. esemény idősoros és az 1 – 9. esemény számlasoros könyvelését a hiányzó könyvelési tétel részekkel!

Napló, 2008. október – december hó

Sor-szám	T szla. száma	Tartozik számla neve	K szla. száma	Követel számla neve	Szöveg	Tartozik összeg	Követel összeg
1.	51	<i>Anyagköltség</i>	21	Alapanyagok	Felhasználás	800 000	800 000
2.	54	Béreköltség	471	<i>Jövedelemelszámolás</i>	Béreköltség elszámol	1 000 000	1 000 000
3.	56	<i>Bérfelrakások</i>	473	TBK	Bérfelrakás	300 000	300 000
4.	57	Értékcsökkenési leírás	129-149	<i>Tárgyi eszközök écs.</i>	Értékcsökkenés	500 000	500 000
5.	25	<i>Termékek</i>	581	<i>STKÁV</i>	Készletrevétel	2 600 000	2 600 000
6.a	581	<i>STKÁV</i>	25	<i>Késztermékek</i>	Készletcsökkenés önköltségen	2 000 000	2 000 000
6.b	31	Vevők	91	<i>Ért. nettó árbevételek</i>	Értékesítés eladási áron	2 400 000	2 400 000
6.c	31	<i>Vevők</i>	467	<i>Fizetendő áfa</i>	<i>Áfa</i>	480 000	480 000

15 x 0,5 = 7,5 pont

Minden hiányzó T vagy K helyes számlakijelölés, szöveg és összeg meghatározás 0,5 pont. A számlakijelölésre a pont csak helyes számlaszám és számlanév esetén adható. Az összegre csak azonos és helyes T és K összeg esetén adható.

121-141. Tárgyi eszközök	21. Alapanyagok	25. Késztermékek	381. Pénztár
E: 6 300 000	E: 1 000 000	E: 800 000	E: 50 000
492) 6 300 000	51) 800 000	581) 2 000 000	492) 50 000
	492) 200 000	492) 1 400 000	
129-149. Tárgyi eszköz terv é. cs.	384. Elszámolási betét	411. Jegyzett tőke	581. STKÁV
492) 2 500 000	E: 2 000 000	492) 8 150 000	25) 2 000 000
E: 2 000 000	492) 2 000 000	E: 8 150 000	25) 2 600 000
57) 500 000			493) 600 000
51. Anyagköltség	54. Bérköltség	56. Bérjárulékok	57. Értécsökkenési leírás
81) 800 000	471) 1 000 000	82) 300 000	129-) 500 000
21) 800 000	82) 1 000 000	82) 300 000	149)
81. Anyagjellegű ráfordítások	82. Személyi jellegű ráfordítások	83. Értécsökkenési leírás	91. Ért. nettó árbevételek
51) 800 000	54) 1 000 000	57) 500 000	493) 2 400 000
493) 800 000	493) 1 300 000	493) 500 000	31) 2 400 000
	56) 300 000		
467 Fizetendő áfa	493. Adózott eredmény elszámolása	419. Mérleg szerinti eredmény	492. Zárómérleg számla
492) 480 000	81) 800 000	492) 400 000	1-3) 12 830 000
	9) 2 400 000	493) 400 000	4) 12 830 000
	82) 1 300 000		
	83) 500 000		
	419) 400 000		
471. Jövedelemelszámolási szla.	473. Társ. Bizt. Köt.	31 Vevők	
(492) 1 000 000	(492) 300 000	91) 2 400 000	
(54) 1 000 000	(56) 300 000	492) 2 880 000	
		467) 480 000	

A számlákon a hiányzó T vagy K helyes ellenszámla kijelölés és összeg meghatározás esetén jár 0,5 pont. 15 x 0,5 = 7,5 pont